

عنوان مقاله:

بررسی معناشناسانه واژه تبیین در قرآن

محل انتشار:

تحقیقات علوم قرآن و حدیث، دوره 8، شماره 2 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

رحیم خاکپور - دانشجوی دکتری دانشگاه تهران

مجید معارف - استاد تمام دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

امروزه، تبیین قرآن از سوی پیامبر اکرم(ص) و مراد از آن، مورد مناقشه جدی قرار گرفته است. بسیاری از مفسران مراد از تبیین قرآن را تفسیر و توضیح آن می دانند و تعدادی دیگر تبیین را تعبیری دیگر از اعلام آشکار قرآن از سوی پیامبر می شمارند. در این نوشتار، با تکیه بر قرآن و علم معناشناسی، این دو دیدگاه مورد بررسی قرار گرفته است. ادعای گروه اول با استعمال قرآنی اصطلاح تبیین، مغایرت دارد؛ زیرا تبیین به عنوان اصطلاح قرآنی، از نظر بار معنایی، نزدیک به البلاغ المبین استعمال شده است لذا نمی توان آن را به معنای تفسیر و توضیح دانست؛ به علاوه، در بیشتر موارد استعمال این واژه در قرآن، خداوند متعال عهده دار تبیین قرآن بوده و بعید است که بتوان تبیین خدا را تفسیر معنا کرد. در مقام عمل نیز استفاده از روایت ها برای تفسیر و توضیح آیات بر مبنای نیاز ذاتی آیات به روایت ها، به قابل فهم بودن قرآن، آسیب های جدی وارد می کند و بیان این کتاب آسمانی را مهمل می گذارد. در مقابل، دیدگاه دوم، یعنی تفسیر اصطلاح تبیین به ابلاغ آشکار، مورد تایید قرآن و بررسی های معناشناسانه است. در این نوشتار، ضمن اعتراف به مقام شامخ پیامبر اسلام(ص) در تفسیر قرآن، بعد از ذکر دلیل قرآنی برای دیدگاه اول، این دیدگاه طی سه محور اصلی نقد شده است: تعارض با بررسی های لغوی، تعارض با آیات قرآنی، و کثرت ایراد های وارد بر آن. ضمن آنکه نقش پیامبر(ص) و امامان معصوم (ع) در جای خود به عنوان شایسته ترین مفسران قرآن کریم قابل انکار نیست.

کلمات کلیدی:

تبیین، تفسیر، آشکار سازی، فهم پذیری، آیه تبیین، ظلم و شرک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/864411>

